

siebie pewne ważne procesy, zachodzące na niższych poziomach jego budowy w taki sposób, aby mógł rozwijać się harmonijnie jako całość. To całości jej uporządkowanie są podstawowe, a liczbowe charakterystyki procesów lokalnych są w pewnych granicach od niej zależne. Kończąc nasze rozważania, po raz ostatni odwołamy się do metafory Boga. Powiemy tym razem, że jest On artystą, który zaprojektował pewną ciekawą całość, a istotne szczegóły dopasował do niej tak, aby całość ta rozwijała się zgodnie z Jego planami.

REFERENCJE

- BONDI H. (1965): *Kosmologia*, PWN, Warszawa.
DAVIES P. C. W. (1986): *Zasada antropiczna*, „Postępy Fizyki” 37, s. 213-258.
SCHUSTER H. G. (1993): *Chaos deterministyczny. Wprowadzenie*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
TEMPCZYK M. (1986): *Stale fizyczne a ewolucja wszechświata*, [w:] S. Butryn (red.), *Studia z filozofii marksistowskiej*, t. II, Wyd. IFiS PAN, Warszawa.

IS GOD A MATHEMATICIAN?

Summary

Scientists, when they want to understand properties of complex systems, they divide them into simple parts and – knowing the parts and their relations – reconstruct the whole. This approach is effective in the case of simple systems: atomic nuclei, atoms, chemical compounds, stars and so on. In biology it is supplemented by the theory of evolution. However the situation is hopeless when one wants to explain the astonishing properties of the Universe generally known as Anthropic Principle. Discussing that problem, philosophers use the metaphor of God as a Mathematician. The aim of the paper is to prove the inadequacy of this metaphor.

Summarised by Author

Słowa kluczowe: filozofia nauki, zasada antropiczna, redukcjonizm.

Key words: philosophy of science, anthropic principle, reductionism.

Information about Author: Prof. Dr. MICHAŁ TEMP CZYK – Department of Philosophy of Nature, Institute of Philosophy, Nicolaus Copernicus University; address for correspondence: Fosa Staromiejska 1a, PL 87-100 Toruń; e-mail: tempczyk@ped.uni.torun.pl